

Τό Ψαλτήρι και ή πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή

Τό γλυκύτερο τραγούδι

Τό γλυκύτερο τραγούδι, ή ἀρμονικώτερη μουσική, τό ἐκφραστικώτερο ὄργανο, ή εὐγενέστερη καρδιά, τό προφητικώτερο βλέμμα, ὁ θεϊκώτερος βασιλιάς, ὅλα αὐτά συναντῶνται σ' αὐτό πού καλοῦμε Ψαλμοὺς. • Σήμερα, στήν ἐποχή μας, συγκινοῦν οἱ Ψαλμοὶ τοῦ Δαβίδ; Ἐν μπόρῃ ν' ἀκουσθῇ ή μουσική τοῦ Μπετόβεν ὅταν δουλεύουν συγχρόνως δύο μεγάλα κομπρεσέρ, ἄλλο τόσο μέσα στόν πολυτάραχο συμφυρμό μας μπορεῖ ν' ἀκουσθῇ τό γλυκύφθογγο και ήδύμολπο ψαλτήρι. Βέβαια ὑπάρχουν δύο χῶροι, ὅπου ἀκούγεται ή ἀρμονία τῆς προσευχῆς τοῦ Ψαλτηρίου.

• Ὁ ἕνας εἶναι ή ψυχή τοῦ ἀληθινὰ πιστοῦ, τοῦ ἀγαπῶντος τόν Κύριο. Ὁ Μ.Βασίλειος χαρακτηρίζει τό βιβλιοτῶν Ψαλμῶν ὡς «τῆς Ἐκκλησίας φωνήν». Ὁ δέ Θεοδώρητος Κύρου παρατηρεῖ: «Ὅσοι ἀσπάζονται τόν ἀσκητικό βίο σηκώνονται τή νύχτα, ἀλλά και ὅλη τήν ἡμέρα, προφέρουν τή βίβλο τῶν Ψαλμῶν. Καί ἔτσι ὑμνοῦν τό Θεό τῶν ὄλων και κατευναζοῦν τά πάθη τοῦ σώματος».

Στήν Ὁρθόδοξο λατρεία

• Ὁ ἄλλος χῶρος εἶναι ή Ὁρθόδοξη λατρεία.

Κατανύγουν οἱ Ψαλμοὶ. Δέν ὑπάρχει τελετή ή ἀκολουθία, φαιδρά, εὐσημος, κατανυκτική ή πένθιμος, πού νά μή ἀναγινώσκονται ψαλμοὶ και νά μήν ἀντηχοῦν ψαλλόμενοι στίχοι διαφόρων ψαλμῶν. Δέν ὑπάρχει δέ ἀκολουθία, χωρίς τόν ἦχο τῶν ψαλμῶν. Δέν ὑπάρχει προσευχή στήν Ἐκκλησία, χωρίς τούς στεναγμούς τῆς μετανοίας τῶν ψαλμῶν. Δέν ὑπάρχει λειτουργική πρᾶξις χωρίς τή συνοδεία τῶν ψαλμῶν. • Ὁ Ἐσπερινός ξεκινᾷ μέ τόν Προοιμιακό ψαλμό (103), πού ἀρχίζει μέ τό «Εὐλόγει ή ψυχή μου τόν Κύριον· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθησ σου σφόδρα» και τελειώνει μέ τό «Εὐλόγει ή ψυχή μου τόν Κύριον». • Στήν πορεία τοῦ Ἐσπερινοῦ διαβάζονται οἱ στάσεις τοῦ Ψαλτηρίου. Ὅλο τό Ψαλτήρι ἀκούγεται σταδιακά και συνεχῶς. Στά μοναστήρια ἀνά ἐβδομάδα διαβάζεται ὁλόκληρο

• Στό Μεσονυκτικό τῶν καθημερινῶν διαβάζεται ὁ μεγαλύτερος σέ ἔκτασι ψαλμός, ὁ 118, ὁ λεγόμενος και Ἄμωμος. • Ὁ Ὁρθρος ξεκινᾷ μέ τούς ἕξι ψαλμούς, μέ τόν λεγόμενο Ἐξάψαλμο. Ὁ πρῶτος ψαλμός τοῦ Ἐξαψάλμου εἶναι ὁ περίφημος 3ος ψαλμός, «Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με...», πού ἐκφράζει τόν πόνο τοῦ Δαβίδ και τήν τελική του ἐλπίδα. «Τοῦ Κυρίου ή σωτηρία και ἐπί τόν λαόν σου ή εὐλογία σου».

• Στήν πορεία τοῦ Ὁρθρου τῶν Κυριακῶν ἀκούγονται οἱ Ἀναβαθμοὶ τῶν ὀκτώ ἤχων. Δέν εἶναι κατά λέξι Ψαλμοὶ, ἀλλ' εἶναι μικροὶ ἀριστουργηματικοί, θεολογικοὶ και πνευματικοὶ ὕμνοι, πού εἶναι ἐμπνευσμένοι ἀπό τούς 15 μικροὺς ψαλμούς, πού καθένας ὀνομάζεται «Ὠδή τῶν ἀναβαθμῶν» (119-133). Αὐτούς τούς ψαλμούς πῆρε ὁ μέγας πατέρας τῆς Ἐκκλησίας και ἀγωνιστής τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ θαυμάσιος ἀσκητής και ἐμπνευσμένος ποιητής, ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, και συνέταξε τούς ὕμνογραφικούς ἀναβαθμούς ὄλων τῶν ἤχων. Γνωστότεροι εἶναι οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ δ' ἤχου: «Ἐκ νεότητός μου πολλά πολέμει με πάθη...». Καί αὐτούς τούς λειτουργικούς ἀναβαθμούς ἐρμήνευσε ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης στό περίφημο ἔργο του «Νέα Κλίμαξ».

• Στή θεία Λειτουργία ἀκούγονται τά ἀντίφωνα, ὅλα ψαλμικά κείμενα. Ἀλλά και στόν Χερουβικό ὕμνο ὁ λειτουργός ἀπαγγέλλει τόν πιό γνωστό ἀπό τούς Ψαλμούς, τό 50ο.

• Στό Μικρό Ἀπόδειπνο λέγονται τρεῖς ψαλμοὶ. Ἐνῶ στό Μεγάλο Ἀπόδειπνο ἀποδίδονται πλῆθος ψαλμῶν.

Ὁ Χρυσόστομος γιά τόν Δαβίδ και τούς Ψαλμούς

1. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέει γιά τήν **κιθάρα** τοῦ Δαβίδ: «Οἱ τόν Δαβίδ καλοῦντες μετά τῆς κιθάρας, ἔνδον τόν Χριστόν δι' αὐτοῦ καλοῦσιν. Ὅπου δέ Χριστός, δαίμων μέν οὐδεὶς ἐπισελεθῆναι, μάλλον δέ οὐδέ παρακῆσαι τολμήσειέ ποτε, εἰρήνη δέ και ἀγάπη και πάντα ὡσπερ ἐκ πηγῶν ἤξει τά ἀγαθά» (Ε.Π.Ε. 5,562). Μετά φρασις: Ὅσοι προσκαλοῦν τό Δαβίδ μέ τήν κιθάρα του, καλοῦν διά τοῦ Δαβίδ μέσα τους τό Χριστό. Καί ὅπου εἶναι ὁ Χριστός, ὁ διάβολος δέν τολμᾷ νά πλησιάσῃ. Ὅπου εἶναι ὁ Χριστός, θά ἔρθουν ή εἰρήνη και ή ἀγάπη και ὅλα τά ἀγαθά, ἀφοῦ ὁ Χριστός εἶναι ή πηγή τῶν ἀγαθῶν.

2. Τόν χαρίτωσε τόν Δαβίδ ή **μετάνοια**: «Ἀκουέτωσαν οἱ τὰς ἀργυρᾶς κλίνας ἔχοντες, οἷα τοῦ βασιλέως ἦν ἡ κλίνη. Οὐ λιθοκόλλητος, οὐ χρυσόπαστος, ἀλλά δάκρυσι λελουμένη... Καλόν μὲν τό κλαίειν, μάλιστα δέ ἐν καιρῷ νυκτός» (Ε.Π.Ε. 5,264). Μετάφρασις: Ἐὰς ἀκοῦνε ὅσοι ἔχουν ἀσημένια κρεβάτια, ποιό ἦταν τό κρεβάτι τοῦ βασιλιᾶ Δαβίδ. Δέν ἦταν ἀπό χρυσάφι καί μέ πολύτιμους λίθους. Ἦταν βρεγμένο μέ δάκρυα... Εἶναι καλό νά κλαῖμε γιά τὰ ἀμαρτήματά μας, μάλιστα δέ τή νύχτα. ● Κλαίγοντας γιά τὰ ἀμαρτήματά του ἔγραψε τούς ψαλμούς τῆς Μετανοίας. ● Ἐχοντας τό ἀγιοπνευματικό χάρισμα τῆς προφητείας, συνέταξε τούς Μεσσιανικούς ψαλμούς.

3. Βιβλίον **εὐλογίας, ὄχι κατάρας**. Ὅσοι δέν ἐρμηνεύουν σωστά τούς Ψαλμούς, ἐπιλέγουν 1-2 στίχους, γιάνά δικαιολογήσουν σκληρές κατάρες. Π.χ. ὁ 103 ψαλμός (Προοιμιακός) λέει στό στίχ. 35: «Ἐκλείποιεν ἀμαρτωλοί ἀπό τῆς γῆς καί ἄνομοι, ὥστε μή ὑπάρχειν αὐτούς· εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τόν Κύριον». Ἐὰς ἀκούσουμε τήν ἐρμηνεία τοῦ Χρυσόστομου: «Ἐδῶ δέν εὔχεται νά παραδοθοῦν σέ πανωλεθρία οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' εὔχεται νά ἀνατραπῇ ἡ κακία καί ἡ πονηρία. Νά πάψῃ ὁ ἀμαρτωλός νά εἶναι ἀμαρτωλός καί νά μεταστραφῇ. Νά πάψῃ νά ὑπάρχῃ ἄνομος, ὥστε νά μήν εἶναι ἄνομος, ἀλλά νά μεταβληθῇ στό καλό. Τέτοιας ποιότητος εἶναι οἱ ψυχές τῶν ἀγίων καί φυσικά δέν προσεύχονται γιά τόν ἑαυτό τους μόνο, ἀλλά γιά ὅλο τόν κόσμον». Ὁ στίχος, λοιπόν, δέν εἶναι... κατάρα, μετά μάλιστα ἀπό αὐτό τό δοξολογικό κρεσέντο! Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τόν Κύριον!

Ψαλτήρι καί πρὸς Ἑβραίους

Ἐκεῖνο, πού ἔχει ξεχωριστή σημασία, εἶναι οἱ σχέσεις τοῦ Ψαλτηρίου μέ τό Πρόσωπο τοῦ Μεσσία, τοῦ Κυρίου, τοῦ Γιαχβέ. ● Ὡς γνωστόν, στήν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή ἔχουμε πολλές ρήσεις ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη. Ἡ ἀναφορά στήν Παλαιά Διαθήκη, ὅταν μάλιστα γίνεται πρὸς Ἑβραίους, δέν προσδίδει ἀπλῶς θεόπνευστο κῦρος στήν Παλαιά, ἀλλά καί ἀποδεικνύει, ὅτι γιά τόν Ἰησοῦ μίλησαν προφητικά ὁ ψαλμωδός καί οἱ λοιποὶ προφῆτες. Ἐπειδή ὅλη ἡ Παλαιά προδιατυπώνει τό Μεσσία, μέ ποικίλους τρόπους καί μέ πλῆθος εἰκόνων, δέν εἶναι ὑπερβολή, ἂν τήν χαρακτηρίσουμε ὅλη «Μεσσιανική». Θά περιοριστοῦμε σέ μερικά μεσσιανικά χωρία τῶν Ψαλμῶν, πού ἐπικαλεῖται καί στηρίζεται ἡ πρὸς Ἑβραίους.

1. Προαιώνιος γέννησις - σάρκωσις - ἀνάστασις

● Συγκρίνονται οἱ ἄγγελοι μέ τόν Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου. Ὅπως ἰλιγγιώδης ἀπόστασις χωρίζει χρόνο ἀπό ἄχρονο, ἔτσι ἰλιγγιώδης εἶναι ἡ διαφορά ὡς πρὸς τήν ἀξία τῶν ἀγγέλων ἀπό τόν ἄχρονο Υἱό. Ὅταν μιλάῃ ὁ Κύριος (ὁ Γιαχβέ), ὁ Θεός Πατέρας, στό Χριστό, τόν προσφωνεῖ Υἱό. «**Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Καί πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καί αὐτός ἔσται μοι εἰς υἱόν**» (Ἑβρ. α' 5).

● Στό δεύτερο ψαλμό: «Κύριος εἶπε πρὸς με· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε» (Ψαλμ. β' 7). ● Τό «**σήμερον**» ἀναφέρεται στήν οἰκονομία τῆς σαρκός, δηλαδή, στήν κατά ἄνθρωπον γέννησι τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνος, πού εἶναι γεννημένος ἀχρόνως «ἐκ Πατρός», γεννήθηκε «σήμερον», σέ συγκεκριμένο χρόνο, «ἐκ Μητρός», ἀπό τήν Παρθένον Μαρία.

● Τό καταπληκτικό ψαλμικό χωρίο, «**Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καί πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καί αὐτός ἔσται μοι εἰς υἱόν**» μνημονεύεται καί ἄλλοῦ στήν Καινή Διαθήκη (Ἑβρ. ε' 5. Πράξ. ιγ' 33). Ἄλλοτε ἀναφέρεται στήν κατά σάρκα **Γέννησι** τοῦ Ἰησοῦ. Ἄλλοτε ἀναφέρεται στήν **Ἀνάστασι** Του.

● Τήν ἐκπλήρωσι τοῦ προφητικοῦ ψαλμικοῦ χωρίου τήν βλέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί στήν **Ἀνάστασι** τοῦ Ἰησοῦ. Στήν περίφημη ὁμιλία του στήν Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας παρουσιάζει ὡς καταπληκτικό **εὐαγγελισμό** τήν ἐκπλήρωσι τοῦ χωρίου στό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως: «Ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τήν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεός ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καί ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε» (Πράξ. ιγ' 33).

2. Χριστός - ἄγγελοι

Συνεχίζοντας τή σύγκρισιν ὁ Παῦλος μεταξύ Χριστοῦ καί ἀγγέλων, λέει σχετικά: «**Καί πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καί τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρός φλόγα**» (Ἑβρ. α' 7). ● Τό χωρίο εἶναι ἀπό τούς ψαλμούς: «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καί τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρός φλόγα» (Ψαλμ. ργ' 4).

3. Αἰώνιο τό μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν καταγραφή χωρίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού προφητικά μιλάνε γιά τό ἀσύγκριτο μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ καί γιά τή **βασιλική Του δόξα**, λέει: «Πρός δέ τόν Υἱόν Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τόν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ράβδος εὐθύτητος ἢ ράβδος τῆς βασιλείας σου» (Ἑβρ. α' 8). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «Γιά τόν Υἱό ὅμως λέει: “Σύ, Θεέ, ἔχεις θρόνο· θρόνο, πού θά μένη στόν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἡ ράβδος τῆς βασιλείας Σου (=Ἐσύ) προσδιορίζει, τί εἶναι καλό καί σωστό καί τί ὄχι».

• Ἀπ' τούς ψαλμούς: «Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τόν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ράβδος εὐθύτητος ἢ ράβδος τῆς βασιλείας σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην καί ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως παρά τούς μετόχους σου» (Ψαλμ. μδ' 7-8). Προφητεία γιά τό τί εἶναι ὁ Χριστός ὡς Μεσσίας. • Θρόνος καί σκῆπτρο εἶναι τά δύο ὀρατά σημάδια τῆς βασιλικῆς ιδιότητος τοῦ χρισμένου βασιλιᾶ. ■ Ὁ θρόνος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ Θεότητά Του. ■ Τό σκῆπτρο Του εἶναι ἡ δύναμίς Του, ἀλλά καί ἡ δικαιοσύνη Του.

4. Δημιουργία ἀπό τόν Δημιουργικό Λόγο

Τό μεγαλειῶδες προοίμιο τοῦ κατὰ Ἰωάννη Εὐαγγελίου (α' 1-5), πού τονίζει τό ἄναρχο καί δημιουργικό τοῦ Λόγου (τοῦ Χριστοῦ), παρουσιάζει ἡ πρός Ἑβραίους ὡς ἐξῆς: «Καί· Σύ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τήν γῆν ἐθεμελίωσας, καί ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί» (α' 10).

Χωρίο ἀπό τούς ψαλμούς (Ψαλμ. ρα' 26-28).. Ὁ Δαβίδ μέ τή λύρα του ἀνυμνεῖ ἐπανειλημμένα τό Δημιουργικό Λόγο. Τραγουδᾷ τό θεμέλιωμα τῆς γῆς. «Καί ἔργα τῶν δακτύλων σου».

Τά δικά Σου χέρια, Θεέ μου, ἐφτιαξαν γῆ καί οὐρανό. • Τά δικά μου χέρια χαλᾶνε ὅ,τι ὠραῖο ἐφτιαξες Ἐσύ. • Τά δικά μου μάτια στρέφονται πρός τά κάτω καί δέν θέλουν ν' ἀπολαύσουν κι ὅ,τι ὁμορφο ἀπέμεινε στή γῆ.

Τό ἀσύγκριτο μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ τό φωνάζουν τά δημιουργήματά Του. «Σύ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τήν γῆν ἐθεμελίωσας, καί ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοί ἀπολοῦνται, σύ δέ διαμένεις· καί πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καί ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καί ἀλλαγῆσονται· Σύ δέ ὁ αὐτός εἶ, καί τά ἔτη σου οὐκ ἐκλείβουσι» (Ἑβρ. α' 10-12) (Ψαλμ. ρα' 26-28).

5. Ὁ Κύριος στόν Κύριο

Τό θρίαμβο τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ μετά τήν Ἀνάστασι καί τήν Ἀνάληψι χρησιμοποιεῖ ὁ Παῦλος: «Πρός τίνα δέ τῶν ἀγγέλων εἰρηκέ ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἄν θῶ τούς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;» (Ἑβρ. α' 13). Στό στίχο παρουσιάζεται ὁ Κύριος (ὁ Θεός Πατέρας) νά καλῆ τόν Κύριο (τό Θεάνθρωπο Ἰησοῦ) νά καθῆσθαι στά δεξιά Του ὡς νικητῆς. Τό χωρίο εἶναι κι αὐτό ἀπ' τούς ψαλμούς: «Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἄν θῶ τούς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου» (Ψαλμ. ρθ' 1).

Ἀπό τά πλέον μυστηριώδη χωρία, ὅπου δέν τονίζεται μόνο ἡ Θεότητα τοῦ Μεσσία, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί ὑπεμφαίνεται τό μυστήριον τῶν προσώπων τῆς Ἀγίας Τριάδος. Ὁ ἕνας Κύριος εἶπε στόν ἄλλο Κύριο. Ἐνας εἶναι ὁ Κύριος, ὁ Τριαδικός Θεός. Θεός ὁ Πατήρ (Κύριος). Θεός ὁ Υἱός (Κύριος). Θεός τό Ἅγιον Πνεῦμα (Κύριον). Μία Θεότητα «έν τρισί προσώποις προσκυνουμένη». • Ὁ Πατέρας δέν μιλάει ποτέ ἔτσι σέ ἀγγέλους. Δέν καλεῖ κανένα ἄγγελο νά καθίσθαι σύνθρονος στά δεξιά Του. Καί πρό παντός δέν ὑπόσχεται σέ κανένα ἄγγελο, ὅτι ὅλα μία ἡμέρα θά τά ὑποτάξῃ στά πόδια Του. «Πρός τίνα δέ τῶν ἀγγέλων εἰρηκέ ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἄν θῶ τούς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;».

• Ὁ Χριστός, ὡς Θεάνθρωπος, εἶναι μέχρι τά τέλη τῶν αἰῶνων Σωτήρας. Προσφέρει ὡς Ἀρχιερεὺς τή λειτουργία τῆς σωτηρίας. Καί θά ἐκτελῆ τό σωτηριῶδες ἔργο Του μέχρι ὅτου τελειώσουν ὅλα καί ὑποταχθῶν οἱ πάντες (ἀκούσια ἢ ἐκούσια) κάτω ἀπ' τήν εἰδική ἐξουσία Του. «Ἐως ἄν θῶ τούς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου».

Τόν Μεσσιανικό ψαλμό 99^ο ἐπικαλεῖται καί ὁ ἴδιος ὁ Μεσσίας, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Στό διάλογο ἐκεῖνο, ὅπου ἀποστομώθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι.

—Τίνος υἱός εἶναι Χριστός (ὁ Μεσσίας); ρωτᾷ ὁ Κύριος.

—Τοῦ Δαβίδ, λένε οἱ Ἰουδαῖοι.

—Πῶς λοιπόν ὁ Δαβίδ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ Κύριό του αὐτόν καλεῖ λέγων, «εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἄν θῶ τούς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;».

Καί συνεχίζει ὁ Κύριος τά ἀποστομωτικά: «Εἰ οὖν Δαβίδ καλεῖ αὐτόν Κύριον, πῶς υἱός αὐτοῦ ἐστι;» (Ματθ. κβ' 41-45). • Ὁ ἴδιος ἀποκαλυπτικός Μεσσιανικός λόγος ἀκούγεται καί τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἀπό τό στόμα τοῦ Πέτρου καί τῶν λοιπῶν ἀποστόλων (Πράξ. β' 34-35).

7. Τέλειος άνθρωπος

Βλέποντας τό νέο Ἄνθρωπο, στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί δι' αὐτοῦ στό πρόσωπο κάθε ἀγίου, βλέποντας τό πρότυπο κάθε ἀνθρώπου, μπορούμε νά ἐξηγήσουμε τή διαβεβαίωσι τῆς πρὸς Ἑβραίους: «Διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων· *Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμησκη αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν; Ἥλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν*» (στ. β' 6-7). ● Τό χωρίο εἶναι ἀπό τόν 8ο ψαλμό, πού θεωρεῖται ὕμνος τοῦ ἀνθρώπου: «*Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμησκει αὐτοῦ; Ἥ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν; Ἥλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ*» (Ψαλμ. η' 5-7).

Κοίτα τόν ἄνθρωπο, ὅπως τόν ἔφτιαξε ὁ Θεός, «κατ' εἰκόνα» δική Του, ἀλλά «καὶ καθ' ὁμοίωσιν». Κοίτα τό **πρωτότυπο**, ὅπως βγῆκε ἀπό τὰ χέρια τοῦ καλλιτέχνη Θεοῦ. Καί θαύμασε τό Δημιουργό καί τήν ἀγάπη του στόν ἄνθρωπο. Πραγματικά στεφανωμένο τόν ἔφτιαξε. «*Ἥλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν*». Λίγο κατώτερος ἀπό τούς ἀγγέλους ὁ ἄνθρωπος. Στεφάνι του, θά λέγαμε, ὁ νοῦς του. Στεφάνι του ἡ ἐλευθερία του. Στεφάνι του οἱ δυνατότητές του. Στεφάνι του ἡ βασιλική του καταγωγή. Στεφάνι του ὁ ψυχικός καί πνευματικός του κόσμος.

Κοίτα τόν ἄνθρωπο, ὅπως τόν ἀνέπλασε ὁ Θεός, μέ τή σάρκωσι καί τή θυσία τοῦ Υἱοῦ Του.

- Στήν πρώτη πλάσι τοῦ ἀνθρώπου ἔχουμε τό **πρωτότυπο**.
- Στήν πτώσι, στήν ἀμαρτία ἔχουμε τό **κακέκτυπο**.
- Στή σάρκωσι τοῦ νέου ἀνθρώπου ἔχουμε τό **πρότυπο**.

Τό χωρίο ἔχει ἐφαρμογή κυρίως στό **ΠΡΟΣΩΠΟ**. Τί εἶναι ὁ Θεάνθρωπος!

Ἄναστημένος μέ τό ἀγκάθινο στεφάνι. Ἄναστημένος μέ τό δοξασμένο στεφάνι. Ἄναληφθεῖς μέ τήν οὐράνια δόξα: «*Τί ἐστὶν ἄνθρωπος - Θεάνθρωπος! Ἥλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν*».

Οἱ στίχοι 6-7, κατὰ τόν ἱερό Χρυσόστομο, ἀρμόζουν περισσότερο στόν Χριστό. «*Εἰ καὶ εἰς τήν κοινήν ἀνθρωπότητα εἴρηται, ἀλλ' ὅμως κυριώτερον ἀρμόσειεν ἂν τῷ Χριστῷ κατὰ σάρκα· τό γάρ, “πάντα ὑπέταξας ...”, ἐκείνου μᾶλλον ἐστὶν, ἢ ἡμῶν. Ὁ γάρ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὐδέν ἡμᾶς ὄντας ἐπεσκέψατο, καὶ τό ἐξ ἡμῶν ἀναλαβὼν καὶ ἐνώσας ἑαυτῷ, πάντων ἀνώτερος γέγονεν*» (Ε.Π.Ε. 24,294). Μετάφρασις: Ἄν καὶ λέχτηκαν τὰ λόγια αὐτά γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, θά ταίριαζε ὅμως καλύτερα στόν κατὰ σάρκα Χριστό. Τό «ὄλα τὰ ὑπέταξες κάτω ἀπ' τὰ πόδια του» μᾶλλον σ' Ἐκεῖνον ἀνήκει, παρά σέ μᾶς. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, χωρίς νά μαστε τίποτε ἐμεῖς, μᾶς ἐπισκέφθηκε. Κι ἀφοῦ ἀνέλαβε αὐτό πού ἦταν δικό μας καί τό ἔνωσε μέ τόν ἑαυτό Του, ἔγινε ἀνώτερος ἀπό ὅλους.

9. Ἀρχιερεὺς στοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων

Μπῆκε στόν οὐρανό ὁ Χριστός ὡς πρόδρομός μας. Αὐτό συμβαίνει, διότι ἔγινε ἀρχιερέας. Ὄταν λειτουργοῦν οἱ ἀρχιερεῖς, ἐκδύονται τήν ἀρχιερατική τους στολή στό τέλος τῆς λειτουργίας. Ὁ Μεγάλος Ἀρχιερέας, ὁ μοναδικός Σωτήρας, εἰσῆλθε στόν Οὐρανό, χωρίς νά ξεντυθῆ τήν ἀρχιερατική Του στολή. Συνεχίζει τή λειτουργία Του, τή θυσία Του, τή προσφορά τοῦ Αἵματός Του. «*Πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τήν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τόν αἰῶνα*» (Ἑβρ. στ' 20). ● Δέν ἀπέθεσε ἀκόμα τήν καταπόρφυρη αἱματοβαμμένη στολή τῆς ἀρχιερατικῆς λειτουργίας τοῦ Σταυροῦ. Θά τήν ἀποθέσῃ, ὅταν ἔρθῃ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου. Τό μυστήριο τῆς αἰωνίου Ἀρχιερωσύνης τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, φαίνεται γιά πρώτη φορά στοὺς ψαλμούς (Ψαλμ. ρθ' 4): «*Ὡμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σύ ἱερεὺς εἰς τόν αἰῶνα κατὰ τήν τάξιν Μελχισεδέκ*». ● Μέχρι τότε προσφέρεται καί θά προσφέρεται. Μέχρι τότε ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους θά ζῆ.

Αἰνεῖτε τόν Κύριον ● Ὁ Δαβίδ μέ τό ψαλτήρι του μᾶς χειραγωγεῖ στό Χριστό, τόν αἰώνιο Βασιλιά. ● Ὁ Δαβίδ μέ τό ψαλτήρι του, κατὰ τό Μέγα Βασίλειο, μᾶς ὁδηγεῖ σέ μαγευτικό λειμῶνα μέ ἀπειρία ἀνθέων καί χρωμάτων.

● Ὁ Δαβίδ μέ τό ψαλτήρι του γαληνεύει τήν ψυχὴ μας. Πάλι κατὰ τό Μ. Βασίλειο, «*ψαλμός γαλήνη ψυχῶν, βραβευτῆς εἰρήνης, καταστέλλων τό θόρυβο τῆς ψυχῆς καὶ τὰ κύματα τῶν λογισμῶν*». Τέσσερα τὰ συνθήματά μας ἀπό τό Ψαλτήρι: «*Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, Κύριε*» - «*Αἰνεῖτε τόν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν*» - «*Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τόν Κύριον*» - «*Ἀλληλουῖα!*»